

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**ARQUITECTURA
CONTEMPORÀNIA**

Coordinació: SOLE MARTI, ESTHER

Any acadèmic 2023-24

Informació general de l'assignatura

Denominació	ARQUITECTURA CONTEMPORÀNIA			
Codi	100175			
Semestre d'impartició	1R Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Grau en Història de l'Art i Gestió del Patrimoni Artístic	4	OPTATIVA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA	TEORIA	
	Nombre de crèdits	2	4	
	Nombre de grups	1	1	
Coordinació	SOLE MARTI, ESTHER			
Departament/s	GEOGRAFIA, HISTÒRIA I HISTÒRIA DE L'ART			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	60 hores presencials 90 hores no presencials			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Català			
Distribució de crèdits	3,56 crèdits teòrics 2,44 crèdits pràctics			
	1 crèdit equival a 25 hores de treball de l'estudiant. Total: 150 hores (6 crèdits).			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
SOLE MARTI, ESTHER	esther.sole@udl.cat	6	Concerteu cita per correu electrònic

Objectius acadèmics de l'assignatura

OG: objectiu general

OE: objectiu específic

- OG1: Conèixer els plantejaments més rellevants de l'arquitectura d'època contemporània
 - OE1.1: Aprofundir en la teoria i la crítica dels moviments arquitectònics des de l'era de la industrialització fins la postmodernitat
 - OE1.2: Reflexionar sobre les aportacions de l'arquitectura dels darrers segles i els reptes de l'arquitectura actual
 - OE1.3: Conèixer en primera persona propostes especialment significatives en l'àmbit de l'arquitectura catalana d'època contemporània
- OG2: Analitzar, interpretar, valorar i contextualitzar els fenòmens i les realitzacions arquitectòniques d'època contemporània més destacats, tant de l'àmbit territorial català com internacional
- OG3: Consolidar el domini de les tecnologies de la informació i la comunicació.
 - OE3.1.: Familiaritzar-se amb les iniciatives vinculades al coneixement lliure, la seva filosofia i les seves possibilitats tant pel que fa a l'adquisició de coneixements d'història i teoria de l'arquitectura com en la seva difusió
 - OE3.2.: Adquirir expertesa i perfeccionar la destresa en l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació per a l'elaboració de materials de difusió del coneixement sobre patrimoni arquitectònic

Competències

Competències generals

- CG5: Ser competent en el maneig de bibliografia i eines de cerca de recursos bibliogràfics generals, incloent el seu accés en línia
- CG6: Planificar i gestionar el temps per a la presa de decisions i desenvolupament de tasques individuals i en entorns de treball en equip
- CG7: Valorar la importància de la diversitat i la multiculturalitat

Competències específiques

- CE3: Desenvolupar una visió diacrònica general de la Història de l'art general i/o universal
- CE4: Reconèixer de forma crítica les coordenades espaciotemporals (diacronia i sincronia) i els límits i interrelacions geogràfiques i culturals de la Història de l'art
- CE5: Identificar i reconèixer les diverses visions diacròniques (regional i global) dels fenòmens artístics territorials, així com les relacions entre centre i perifèria

Competències transversals

- CT1: Adquirir una comprensió i expressió oral i escrita del català i del castellà adequada

Resultats d'aprenentatge

- Capacitat de comprensió crítica de les obres i de les diverses maneres de mirar l'art actual

- Perspectiva general de l'origen i el desenvolupament de l'arquitectura moderna durant la primera meitat del segle XX, així com un coneixement més profund d'alguns arquitectes i obres especialment significatives d'aquest període
- Coneixement i crítica d'aquells textos que recullen alguns dels fonaments teòrics de l'arquitectura moderna

Continguts fonamentals de l'assignatura

0. Introducció. Fonaments i conceptes bàsics

1. Abans de la modernitat. Temps de transformacions: de l'arquitectura neoclàssica a l'arquitectura del ferro i vidre

Arquitectura neoclàssica

Arquitectura visionària

Pintoresquisme i arquitectura neogòtica

Arquitectura del ferro i vidre. Eclecticismes

2. Temps moderns. Vers una nova arquitectura: la via europea i la via americana

Mentrestant, als Estats Units...

Arquitectura als Estats Units del segle XVIII

Influències europees en l'arquitectura americana. Henry Richardson

L'escola de Chicago. Louis Sullivan

Arquitectura domèstica als Estats Units de finals del segle XIX. Frank Lloyd Wright i les «prairie houses»

Mentrestant, a Europa...

Arquitectura europea en temps de l'Art Nouveau

Modernisme català. Lluís Domènech i Montaner, Antoni Gaudí, Lluís Puig i Cadafalch

3. Arquitectura a cavall de dues guerres mundials: el moviment modern, l'arquitectura del New Deal, els CIAM i l'arquitectura en règims autoritaris

La primera generació d'arquitectes del moviment modern

La segona generació d'arquitectes del moviment modern

Arquitectura i avantguarda: expressionisme arquitectònic, racionalisme, de Stijl, Bauhaus

Els CIAM

Mentrestant, a la URSS...

Arquitectura del moviment modern a Espanya i Catalunya

Arquitectura en temps de feixismes i règims autoritaris. URSS, Espanya, Itàlia

Arquitectura espanyola de postguerra

4. Nous escenaris i nous plantejaments arquitectònics d'ençà de la crisi dels CIAM. Arquitectura de la postmodernitat: més enllà d'Europa i Amèrica del Nord.

El Grup R

L'Escola de Barcelona

Arquitectura als Estats Units en temps d'entreguerres i després de la Segona Guerra Mundial. Richard Neutra, Frank Lloyd Wright i arquitectes europeus exiliats als Estats Units

Arquitectura europea després de la Segona Guerra Mundial.

Eixos metodològics de l'assignatura

L'assignatura es fonamenta en una combinació d'activitats de diversa tipologia, que seran presencials a l'aula, no presencials i eventualment a distància. La llengua vehicular de l'assignatura serà el català, per bé que es deixa a criteri de l'alumnat la selecció de la llengua vehicular de les pràctiques, els treballs i l'avaluació, que es podran realitzar en qualsevol de les llengües oficials de la Universitat de Lleida.

A les sessions presencials a l'aula es realitzarà -essencialment- un recorregut per la història de l'arquitectura des dels precedents més immediats del moviment modern fins la segona meitat del segle XX. Es resseguiran amb esperit crític els protagonistes i les particularitats de la teoria i la pràctica arquitectònica d'època contemporània, tant d'àmbit català com internacional. És possible que part d'aquestes sessions se celebri a distància, en un format que combinarà sessions síncrones i asíncrones, sempre a través de les eines habilitades al Campus Virtual.

Aquestes sessions es combinaran amb sessions de caràcter pràctic, que poden incloure visites a diverses obres d'interès arquitectònic o urbanístic, així com exercicis orientats a l'adquisició i millora de competències pròpies de l'assignatura, com la discussió de textos o activitats -individuals i col·lectives- de consolidació i transferència de coneixement sobre història de l'arquitectura.

Finalment, es contempla la realització d'un treball consistent en la creació de materials relacionats amb els continguts de l'assignatura. El seguiment i la coordinació del treball es realitzaran a través del Campus Virtual.

El calendari de celebració de visites, seminaris i altres activitats, així com de dates d'entrega i exàmens estarà disponible al Campus Virtual.

Activitat	Descripció	Grup	Objectius a avaluar	Hores presencials	Hores no presencials
Classe magistral	Sessions presencials, a l'aula i a distància, si s'escau	1	OG1, OE1.1	42	0
Visites	Visites i exercicis de crítica i anàlisi	1	OG2	8	5
Pràctiques	Exercicis de consolidació de competències	1	OE1.2, OE1.3	3	20
Treball	Treball monogràfic	1	OG3, OE3.1, OE3.2	3	20
Treball autònom	Preparació i estudi individual dels continguts de la matèria	1	OG1, OE1.1, OE1.2, OE1.3, OG2, OG3	0	45
Tutories	Tutories discrecionals, presencials o en línia	1	-	2	0
Examen	Prova escrita	1	OG1, OE1.2, OG2	2	0

Activitat	Descripció	Grup	Objectius a avaluar	Hores presencials	Hores no presencials
TOTAL	-	-	-	60	90

Pla de desenvolupament de l'assignatura

Sessions presencials a l'aula:

Dilluns d'11:00 a 15:00

Activitats pràctiques, visites i seminaris:

Les visites, activitats pràctiques i seminaris propis de l'assignatura s'anunciaran durant les primeres setmanes lectives. Les dates s'incorporaran al calendari del Campus Virtual.

Els exercicis vinculats a visites o seminaris que calgui realitzar a través del Campus Virtual s'hauran d'entregar, com a molt tard, deu dies naturals després de la seva celebració. La data d'entrega s'indicarà oportunament al calendari del Campus Virtual.

Examen:

Vegeu el calendari d'exàmens publicat a la pàgina web del grau.

Treball:

Tota la informació, coordinació i seguiment es farà a través del Campus Virtual. Els terminis i les entregues també seran publicats al calendari del Campus Virtual.

Sistema d'avaluació

L'avaluació de l'assignatura és continuada i té cinc facetes, clarament vinculades a la metodologia docent:

Sessions presencials, tant a l'aula com a distància: es valorarà la preparació i la participació activa. L'assistència no és un requisit obligatori.

Visites: es valorarà la preparació i la participació activa a les visites, així com l'eventual entrega d'un exercici vinculat a aquestes. L'assistència no és un requisit obligatori.

Activitats pràctiques: es valorarà la qualitat de les aportacions realitzades tant pel que fa als continguts com al domini de la llengua escrita i les eines TIC. A més, es tindran en consideració les interaccions i l'estil de participació mostrat durant el període d'elaboració del treball. Els criteris d'avaluació estaran disponibles al Campus Virtual.

Treball: es valorarà la claredat expositiva i la qualitat dels continguts aportats, així com el desenvolupament de competències específiques de l'assignatura.

Avaluacions: es preveu la realització d'una prova escrita, que no serà recuperable. La prova consistirà essencialment en la contextualització i comentari d'obres presentades durant les sessions presencials, així com en qüestionaris sobre assumptes generals o de context treballats a les sessions presencials. La prova pot incloure el desenvolupament de temes d'especial interès tractats també durant les sessions presencials, així com qüestions tractades a les visites.

En cas de frau acadèmic o còpia espontània, s'aplicarà el que estableix la Normativa de l'avaluació i la qualificació de la docència en els graus i màsters de la UdL.

L'avaluació és continuada. L'estudiant o l'estudianta que es vulgui acollir a l'avaluació alternativa haurà de presentar un contracte de treball o justificar, mitjançant un escrit dirigit al deganat, les raons que li impossibiliten fer l'avaluació continua en un termini de cinc (5) dies des del començament del quadrimestre. Per més informació,

envieu un correu electrònic a lletres.secretariacentre@udl.cat o adreceu-vos a la Secretaria Acadèmica de la Facultat de Lletres. L'avaluació alternativa consistirà en un treball escrit (a acordar durant les sessions de tutoria) i una única prova escrita de validació de competències i coneixements que es realitzarà el dia i l'hora establerts al calendari d'avaluacions del grau per a la prova final de l'avaluació ordinària. Tant la prova com el treball estan sotmesos a la normativa d'avaluació als efectes de recuperació (proves iguals o superiors al 30%) i revisió. La prova única, així com la de recuperació, tindran lloc el dia establert als calendaris d'exàmens publicats a la pàgina web del grau.

Per a superar l'assignatura serà necessari obtenir un mínim de 5 punts a la nota final.

Avaluació ordinària

Activitat	Mecanisme d'avaluació	Objectius a avaluar	Percentatge d'valuació
Sessions presencials	Assistència, preparació i participació activa	OG1, OE1.1	10
Activitats pràctiques	Variable segons l'exercici proposat. Veure els criteris d'avaluació als enunciats corresponents	OE1.3, OG2	25
Visites	Preparació, participació activa i / o eventual realització d'exercicis. Veure els criteris d'avaluació als enunciats corresponents	OE1.2, OE1.3	20
Treball	Vegeu els criteris d'avaluació a l'enunciat corresponent	OG3, OE3.1, OE3.2	20
Examen	Prova escrita	OG1, OE1.2, OG2	25
TOTAL	-	-	100

Avaluació alternativa

Activitat	Mecanisme d'avaluació	Objectius a avaluar	Percentatge d'valuació
Treball (a acordar en sessions de tutoria)	Vegeu els criteris d'avaluació a l'enunciat corresponent	OG3, OE3.1, OE3.2	50
Examen	Prova escrita	OG1, OE1.2, OG2	50
TOTAL	-	-	100

Bibliografia i recursos d'informació

Bàsica

Maria del Mar Arnús, *Ser(t) arquitecto* (Barcelona: Anagrama, 2019)

- Leonardo Benevolo, *Historia de la arquitectura moderna* (Barcelona: Gustavo Gili, 1987)
- Tate Cabré, *Ruta del racionalisme de Barcelona: el GATCPAC i l'arquitectura dels anys 1930* (Barcelona: IMPUIQV, 2018)
- Francis D. K. Ching, *Diccionario visual de arquitectura* (Barcelona: Gustavo Gili, 2015)
- Le Corbusier, *Una pequeña casa* (Buenos Aires: Infinito, 2006)
- William J.R. Curtis, *La Arquitectura moderna desde 1900* (Londres: Phaidon, 2006)
- Lluís Domènech Girbau, *Domènech i Montaner: un home universal* (Barcelona: La Magrana, 2018)
- Kenneth Frampton, *Historia crítica de la arquitectura moderna* (Barcelona: Gustavo Gili, 1998)
- Miquel Fullana, *Diccionari de l'art i dels oficis de la construcció* (Palma: Moll, 1995)
- Sigfried Giedion, *Espacio, tiempo y arquitectura: el futuro de una nueva tradición* (Madrid: Dossat, 1982)
- Walter Gropius, *¿Qué es arquitectura? Antología de escritos* (Barcelona: Reverté, 2019)
- Henry-Russell Hitchcock, *Arquitectura de los siglos XIX y XX* (Madrid: Cátedra, 1981)
- Adolf Loos, *Espais privats* (Barcelona: Tenov, 2017)
- Josep Maria Montaner, *Después del movimiento moderno: arquitectura de la segunda mitad del siglo XX* (Barcelona: Gustavo Gili 1993)
- Lucía C. Pérez-Moreno (ed.), *Perspectivas de género en la arquitectura. Primer encuentro* (Madrid: Abada, 2018)
- Lucía C. Pérez-Moreno (ed.), *Perspectivas de género en la arquitectura. Segundo encuentro* (Madrid: Abada, 2019)
- Nikolaus Pevsner, *Los Orígenes de la arquitectura y el diseño modernos* (Barcelona: Destino, 1992)
- Carmen Rodríguez et al, *Introducció a l'arquitectura: conceptes fonamentals* (Barcelona: Introducció a l'arquitectura: conceptes fonamentals, 2000)
- Richard Sennett, *Construir i habitar: ètica per a la ciutat* (Barcelona: Arcàdia, 2019)

Complementària

- DDAA, *Teoría de la arquitectura: del Renacimiento a la actualidad* (Colònia: Taschen, 2003)
- DDAA, *Arquitectura del siglo XX* (Colònia: Taschen, 2005)
- Francisco Calvo Serraller, *Ilustración y romanticismo* (Barcelona: Gustavo Gili, 1992)
- Le Corbusier, *Mensaje a los estudiantes de arquitectura* (Buenos Aires: Infinito, 2001)
- Mireia Freixa (ed.), *Las Vanguardias del siglo XIX* (Barcelona: Gustavo Gili, 1982)
- Charles Jencks, *Arquitectura tardomoderna y otros ensayos* (Barcelona: Gustavo Gili, 1982)
- Charles Jencks, *El Lenguaje de la arquitectura posmoderna* (Barcelona: Gustavo Gili, 1984)
- Luciano Patetta, *Historia de la arquitectura: antología crítica* (Madrid: Bluma, 1984)
- Panayotis Tournikiotis, *La historiografía de la arquitectura moderna* (Madrid: Marea / Celeste, 2001)
- Robert Venturi, *Complejidad y contradicción en la arquitectura* (Barcelona: Gustavo Gili, 1972)

Pàgines web d'interès

[ArquitecturaCatalana.cat](#)

[AC: Documentos de Actividad Contemporánea](#)

[Raco.cat](#) (especialment la revista [Quaderns d'Arquitectura i Urbanisme](#))

[Wikiarquitectura](#)

[Wikimedia Commons](#)